

Testvéreim! ”Mit mondjunk hát?”

<https://youtu.be/GjWv4qLfHg>

Szeretett testvéreim, úgy érzem, nekem is azzal a szófordulattal kell kezdenem ezt a prédikációt, amit Pál apostol is gyakran használ a leveleiben: “Mit mondjunk hát?” – mit is mondhatnánk akkor, amikor ilyen időket élünk? Amikor parányi vírus annyira hatalmába keríti világot, hogy falvak, városok, egész országok teljesen felismerhetetlenné váltak? És talán nem is annyira a zárt üzletek és vendéglők a zavarók, hisz azok már kezdenek nyitni. Nem is a zárt iskolák, hisz már egy hete van félig-meddig tanítás az iskolákban. Még csak nem is az, bármennyire is fájó, hogy istentiszteleteket is az utóbbi időben csak nagyon furcsa módon lehet tartani. Talán inkább az, hogy az emberi közelségből emberi távolságtartás lett. Hollandia miniszterelnöke az „új normálisnak” próbálja nevezni, de valahol mégis érezzük, hogy mégsem az. Hogy egy idős nagyszülőnek ne lehessen megölelni unokáit, hogy betegségben szenvedő szeretteinket ne lehessen meglátogatni, vagy csak igen komplikált védőöltözetben, hogy örvendezőket vagy gyászolókat ne lehessen megölelni...minden porcikánk tiltakozik ellene: „ez nem lehet az új normális!”

Főleg hitünk szemszögéből tekintve, hiszen aki hisz abban az Istenben, akit a Szentírásból ismerünk meg, aki Jézus Krisztusban mutatta meg magát, az tudhatja, hogy Ő nem egy olyan Isten, aki magától eltaszítana, hanem éppen egy közelebb, egyre közelebb jövő Isten. És ha valóban ennek az Istennek vagyunk (bármennyire is tökéletlen) képei ebben a teremtett világban, akkor ezt kell mondanunk: nem, az egymástól való távolságtartás nem lehet az új normalitás mértéke, csupán abnormalitás. Ami akárhogy is nézzük, ideig való.

Mégis, úgy gondolom, hogy ha a körülöttünk levő világnak a helyzetét jól megvizsgáljuk, megpróbáljuk megérteni, és Isten Igéjének perspektívájába helyezni, igen bölcs, sőt, létfontosságú tanulságokat vonhatunk le belőle magunknak.

Valójában ezt az utat teszi meg a Prédikátor is. Körülnéz a világban. Így ír könyve elején: *„Én, a Prédikátor, Izráel királya voltam Jeruzsálemben, és rászántam magam arra, hogy megvizsgáljak és bölcsen kikutassak mindent, ami az ég alatt történik.”* Tehát szemléli a körülötte levő világot, és megpróbálja megérteni hogy miként létezik a teremtett világ (*egészen empirikus tudományos gondolat*), hogy miként kap benne helyet az ember (*egészen filozófikus, antropológikus gondolat*), és hogy mindez mit jelent Istenhez viszonyítva (*egészen teológiai gondolat*). De ezt a három fő fókuszot nem úgy kell keresnünk ebben a könyvben, mintha ilyen nevű fejezetekre lenne osztva, hanem ezek egymással mindegyre összefonódva, egymást erősítve, egymást kérdőre vonva kerülnek terítékre.

Jó lenne tehát, ha most mi is, a prédikátor célkitűzésével elindulva keresnénk választ arra a kérdésre, hogy hogyan helyezhetjük el a magunk és a körülöttünk levő világ körülményeit: Istenhez viszonyítva.

1. Kezdjük a Teremtett világgal. A Prédikátor könyvének első fejezetében olvasunk a prédikátornak arról a felismeréséről, hogy a *napot, szelet, a folyóvizeket* szemlélve, arra a következtetésre jut, hogy a teremtett világ látszólag állandó. Itt találjuk a Prédikátor könyvének azt a híres mondatát, hogy „nincs semmi új a nap alatt”, ami volt, ugyanaz lesz majd, és ami történt, ugyanaz fog történni. És ehhez képest, ehhez az örökkön ismétlődő természethez képest az ember létezése tényleg elenyésző...porszem...lehellet...és amikor azt mondja a Prédikátor, hogy “minden hiábavalóság”...abban a héber szóban, hogy “hiábavalóság” visszahangzik az első emberpár kisebbik fiának, Ábelnek a neve...lehellet.

De ott van az a másik különleges gondolat: nincsen semmi új a nap alatt...semmi sem egyedi, ami történik. Minden vagy már megtörtént, vagy meg fog történni. Vajon, ez a felismerés a mi, jelenlegi helyzetünkre is érvényes? Itt van most ez a vírus, ami ellen szinte az egész világ küzd. Nincs új a nap alatt? Volt-e már ehhez mérhető krízise a világnak, az emberiségnek? Persze, hogy voltak járványok eddig is, sőt, olyanok is, amik a jelenlegit messze meghaladták áldozatok számában – az AIDS-nek 1981 óta közel 35 millió áldozata van. A 100 évvel ezelőtti Spanyol influenza 30 millió ember életébe került, és aztán persze ott van a Pestis, vagy a Fekete halál, mely először a VI. században egy év alatt 25 millió ember halálát okozta, majd a Középkorban 4 év alatt 200 millió emberét. A jelenlegi karantén pedig alig fogható ahhoz, irodalomkedvelők lehet ismerik Boccaccio Decameronját, aminek a kerettörténete épp egy ilyen, önvédelemből karanténba vonult társaság története.

Nincs semmi új a nap alatt...de már szinte hallom a kérdéseiteket: *Igen, de...most? A mi időnkben? A mi technológiánkkal, A mi ismeretünkkel, tudásunkkal, technikánkkal, nyersanyagainkkal, az internettel?* És a mi korunkban mi is a vírus elleni leghatékonyabb ellenszer? Hogy kerüljük egymást! Hogy lehetőleg ne közeledjünk egymáshoz, ne érintkezzünk egymással! Legalább is addig, amíg meg nem találják a védőoltást. Hát, hogyha nincs semmi más, amitől kicsinynek és jelentéktelennek éreznéd magad...ettől biztosan! És hogyha még ezek után még valakinek illúziója támadna az emberiség hatalmáról, mely világot átölelő dolgokra

képes...az távol van attól a bölcsességtől, amit a prédikátor itt megfogalmaz...SEMMI ÚJ SINCSE A NAP ALATT...AZ EMBER PEDIG CSUPÁN EGY LEHELLET.

2. Miután tehát az 1. Fejezet megtanít arra, hogy a Teremtett világ szinte végtelenségéhez mérten, magunkat megfelelően kicsinynek tekintsük, a 3. Fejezetben a Prédikátor azt fejti ki, hogy mit jelent ez a nagy különbség konkrétan az ember életében. A szinte végtelenségnek tűnő időtávlatához viszonyítva az ember élete egy kis pont az időben, egy időszak. És mint olyan, mindennek megvan a maga időszaka, a maga elrendelt ideje az ég alatt. Minden emberi fájdalomnak, és minden emberi öröme. És a Prédikátor könyvének nagy-nagy tanulsága az, hogy megtanuljunk hálát adni a boldogság rendelt idejéért, de ugyanakkor türelemmel hordozzuk a megpróbáltatás időszakait is.

A „megvan az ideje mindennek” – nevezetű ígérés egyike a legismertebbeknek. Egy gyönyörű, költői felsorolás, 7 darab ellentétpárból álló kijelentésből áll, mindarról, amit az ember tehet, és ami az emberrel történhet rövid élete során.

És ha ezeket egymás mellé tesszük, nagyon érdekes rendszerre lehetünk figyelmesek. Éspedig arra, hogy egyáltalán nincs rendszer. Lehet, hogy azt várnád el, hogy egy pozitív végkicsengésű felsorolás szerepeljen itt. Például úgy, hogy minden párnál előbb a negatív, utána a pozitív szerepelne: Például: „megvan az ideje a sírásnak...de ne félj, mert eljön az ideje a nevetésnek is.” – minden jó, ha a vége jó – alapon. Nem, egyes pároknál éppen, hogy a negatív szerepel a végén. *Megvan az ideje a szeretetnek, és megvan az ideje a gyűlöletnek. Megvan az ideje a megkeresésnek...megvan az ideje az elvesztésnek.* – Tehát hogyha holmi olcsó reményre, vagy optimizmusra vársz a Prédikátor könyvéből...nem fogod megtalálni. Minden hiábavalóság, minden ideig való.

És akkor ennek a felsorolásnak a kellős közepén van egy olyan mondat, ami most, ebben az időben, ezen a helyen, igen keményen hangzik: *„Megvan az ideje az ölelésnek, és megvan az ideje az öleléstől való tartózkodásnak.”* Na, most igazán a „tartózkodás” idejét éljük együtt. És ellenkezhetsz ellene, mondhatod, hogy *kamu az egész*, meg túlzás az egész, de az tény, hogy a jelen pillanatban egyenesen emberéletet menthetsz a távolságtartással.

És éppen ilyen pillanatokban fog jól a prédikátor bölcsessége. Nem olcsó reményt kínál: *úgyis minden rendbe jön, ne félj!* – azt viszont mondja, hogy „minden hiábavalóság”, és hogy „minden ideig tartó”. Tehát...élvezd a jót, az áldást, de ne bízd el magadat tőle. És ami ennél fontosabb: tűrj meg a nehézséget, és ne ess kétségbe, mert tudhatod...a nehézség is csak ideig való. A mi esetünkben tehát...igen, most az öleléstől való tartózkodásnak az idejét éljük. De ez nem fog örökké tartani.

3. Megvizsgáltuk a körülöttünk levő világ hatalmas voltát, láttuk az emberi élet kicsinységét. És ami a reményt illeti, a Prédikátor ennél nem jut tovább: „Mindennek megvan a maga ideje.” De a Jézus Krisztus Evangéliuma ennél azért többre jogosít fel. A Prédikátor nem meri kimondani, hogy végül úgyis minden rendbe jön, mert nem ez a körülötte levő világ valósága. Viszont Isten valósága, igen. A Szentírásban lépten-nyomon találkozunk ahhoz hasonló kijelentésekkel Istenről, hogy nem a haragja, hanem az irgalma az, ami örökkévaló.

Tehát csak Istennél lehetséges, hogy a jelenvaló világ ideig való hiábavalósága, nehézsége, fájdalma, megszűnjön. És csak Istennél lehetséges, hogy a jelenvaló világ ideig való öröme teljességre jusson.

És a mi helyzetünkre lefordítva: csakis Istennél történik meg az, hogy az öleléstől való tartózkodás véget ér. Azért, mert Ő egy olyan Isten, aki kész és készséges arra, hogy megöleljen. Ezt Ő maga Jézus Krisztusban mutatta meg. Ő, aki leprásokat megérintett, siketeket, vakokat, sántákat gyógyított...aki megérintette még azokat az embereket is, akiket senki más nem akart...akiket senki másnak nem volt szabad. Ő, aki megérinti az emberek szívét, ahova senki más nem érhet.

És Jézusnak ez az ölelése nem ideig való. Nem csak egy pillanatig tart...nem futó remény...nem hiábavalóság. Hanem...és erről Pál apostol szavai szólnak meggyőzően: *Isten Jézus Krisztusban, egy Főben, összefoglal mindeneket.*” – ez Istennek a világot átfogó ölelése...amely Igéje szerint örökké fog tartani.

De ez...ismét...nem olcsó vigasz. Nem könnyen szerzett, hanem Jézus drága vérére szerzett kegyelem. És Jézus vérnek az ontása épp az a pillanat, amikor megtörtént ez az Istentől elrendelt idő...a kereszten. Így hát megvan az ideje mindennek. Igen...ott volt az ideje az Ő halálának...azért, hogy nekünk örök életünk legyen. Ott volt az ideje az Ő szenvedésének...azért, hogy mi örökké meggyógyulhassunk. Ott volt az ideje annak, hogy Jézus megtapasztalja Isten haragjának a teljes súlyát...azért, hogy mi örökké megtapasztaljuk Isten szeretetét. Ott volt az ideje annak, hogy az Atyjának az egyszülöttje, megtapasztalja az Atyja ölelésének hiányát, amikor felkiáltott: Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?

És azon a ponton, abban a pillanatban, azon a helyen...találkozott az időszerűség és az örökkévalóság.

Mert ha ránézel a keresztre, és látod rajta Istennek széttárt karokkal szenvedő Fiát...és tudatosul benned, hogy ezt érted is tette...akkor a Fiúnak a szenvedő karjai átváltoznak az Édesanya örökkön szerető karjaivá...aki Téged...gyermekét...tékozló fiát és leányát visszavár.

Szeretett testvéreim...ezekben a megpróbáló időkben, melyekben egymást nem szabad megöleljük, jó ezzel a képpel zárni. A tékozló fiú hazatér Atyjához. Az a fiú, aki nem hallgatott a Prédikátor bölcs szavaira: *örvendj és élvezd a jót, és viseld el a rosszat...mert minden ideig való.* Boldogságát az élvezetben kereste és mindent eltékozolt, és aztán a szenvedést, a disznók vályúit

mellett nem bírta...szégyenkezve indult vissza az apjához. És Jézus így fogalmaz a példázatban: „*Még távol volt, amikor apja meglátta őt, megszánta, elébe futott, nyakába borult, és megcsókolta őt.*”...nem irtózott tőle...nem irtózott a disznóktól, mosléktól, büntől bűzlő fiától. Mert az övé volt. Várta. Szerette. Nyakába borult és megcsókolta. Így vár Isten ölelése most, az öleléstől való tartózkodás idejében is.” ÁMEN

Urk, 2020 május 16

<https://youtu.be/GjWv4qLfoHg>

